Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000876

Державний реєстраційний номер: 0121U100426

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Дослідження фізіолого-біохімічних механізмів регуляції процесів метаболізму та підвищення біодоступності поживних речовин за використання альтернативних кормових ресурсів в годівлі птиці

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна дослідна станція птахівництва Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 39217680

Місцезнаходження: вул. Центральна, с. Бірки, Чугуєвський р-н., 63421, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Розмір організації: 10-50 співробітників

Телефон: 380574778000, 380574778470

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - Договір (замовлення) з міністерством, іншим центральним органом виконавчої влади, академією наук (головним розпорядником бюджетних коштів на проведення ДіР)

Напрям фінансування: 2.1 - Фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - Кошти загального фонду державного бюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 3300.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Дослідження фізіолого-біохімічних механізмів регуляції процесів метаболізму та підвищення біодоступності поживних речовин за використання альтернативних кормових ресурсів в годівлі птиці

Назва роботи англійською:

Research of фізіолого-біохімічних mechanisms of adjusting of processes of metabolism and increase of bioavailability of nutritives is for the use of alternative forage resources in feeding of bird

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – батьківське стадо та ремонтний молодняк яєчних курей породи Бірківська барвиста. Мета роботи – визначення біологічної цінності фітогенної кормової добавки з листя волоського горіха та оцінка її впливу на фізіологічний стан, продуктивність і економічну ефективність утримання птиці. Методи дослідження – зоотехнічні, біохімічні, фізіологічні, статистичні. Встановлено, що листя волоського горіха характеризується високим вмістом біологічно активних речовин (флавоноїдів, фенольних сполук, танінів, вітамінів), які зумовлюють антиоксидантні, протимікробні та імуностимулювальні властивості фітодобавки. З'ясовано, що дія фітодобавки полягає у зниженні оксидативного стресу, посиленні імунного захисту та нормалізації обмінних процесів в організмі курей за рахунок комплексу поліфенольних сполук. Визначено оптимальний рівень введення подрібненого сухого листя волоського горіха до складу комбікорму – 1 % від маси корму, що не чинить негативного впливу на фізіологічний стан птиці та забезпечує підвищення продуктивності. Використання фітодобавки сприяло підвищенню інтенсивності несучості на 4%, зростанню середньої несучості на одну курку на 6,8 %, збереженості поголів'я до 98,9 % та покращенню конверсії корму на 6,7 %. Економічна оцінка показників утримання дорослих курей показала зниження собівартості інкубаційного яйця на 3,82% та отримання додаткового економічного ефекту на рівні 4,47 тис. грн. При вирощуванні ремонтного молодняку собівартість кондиційної молодки за використання фітодобавки знизилася на 3,85%, що забезпечило додатковий економічний ефект від використання горіхового листя на рівні 2,9 тис. грн. Це свідчить про доцільність застосування даної фітодобавки у технології утримання батьківського стада курей. Результати досліджень підтвердили, що включення 1 % листя волоського горіха до складу комбікормів є екологічно безпечним, біологічно ефективним та економічно доцільним способом підвищення продуктивності й збереженості птиці.

Реферат англійською:

Object of the study: the parental stock and replacement pullets of Birkivska Barvysta egg-type chicken breed. Purpose: to assess the biological value of a phytogenic feed additive derived from walnut (Juglans regia) leaves and to evaluate its effects on the physiological condition, productivity, and economic efficiency of poultry keeping. Methods: zootechnical, biochemical, physiological, and statistical. The study established that walnut leaves are rich in biologically active compounds (flavonoids, phenolic compounds, tannins, vitamins), which provide the feed additive with antioxidant, antimicrobial, and immunostimulatory properties. The mechanism of action of the additive involves reducing oxidative stress, enhancing immune defense, and normalizing metabolic processes in chickens due to its complex of polyphenolic compounds. The optimal inclusion rate of ground dry walnut leaves in the compound feed was determined as 1% of feed weight, which did not negatively affect the birds' physiological state and contributed to improved performance. The use of the additive increased laying intensity by 4%, average egg production per hen by 6.8%, flock survival up to 98.9%, and improved feed conversion by 6.7%. Economic evaluation showed a 3.82% reduction in the cost price of hatching eggs and an additional economic effect of 4,470 UAH when used in adult hens. In replacement pullets, the cost of rearing was reduced by 3.85%, providing an additional economic benefit of 2,900 UAH due to the additive. These results support the feasibility of using this phytogenic additive in the management system of the parental chicken stock. The inclusion of 1% walnut leaves in

feed is an ecologically safe, biologically efficient, and economically viable approach to improving poultry productivity and survival.

Індекс УДК: 636.5

Коди тематичних рубрик: 68.39.37

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Гавілей Олена Василівна

Науковий ступінь: к. с.-г. н.

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Спосіб нормалізації метаболічних процесів в організмі птиці

Назва НТП англійською: Method for Normalization of Metabolic Processes in the Body of Poultry

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези

Галузь застосування: Птахівництво; кормовиробництво; технології годівлі сільськогосподарської птиці; виробництво харчових яєць та інкубаційної продукції; органічне та екологічно орієнтоване сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблено спосіб нормалізації метаболічних процесів в організмі птиці, який полягає у корекції раціонів годівлі курей-несучок шляхом введення до складу комбікорму 1 % сухого подрібненого листя горіха волоського протягом продуктивного періоду. Запропонований спосіб спрямований на нівелювання порушень обміну речовин та підвищення адаптаційної здатності птиці за рахунок використання природних біологічно активних речовин рослинного походження. Листя горіха волоського є джерелом фенольних сполук, юглону, вітаміну Е та каротиноїдів, які забезпечують антиоксидантну дію, зниження інтенсивності перекисного окиснення ліпідів і стабілізацію метаболічних процесів. Застосування фітогенної добавки супроводжується зменшенням накопичення продуктів окиснювального стресу, активацією ферментативної ланки антиоксидантного захисту та нормалізацією біохімічних показників крові без негативного впливу на печінкові ферменти й білковий обмін. Нормалізація метаболічних процесів забезпечує покращення фізіологічного стану птиці, підвищення її продуктивного потенціалу, адаптаційних можливостей і збереженості поголів'я. Одночасно підвищується біологічна цінність продукції за рахунок зростання вмісту вітамінів А, Е та каротиноїдів у жовтках яєць і покращення їх інкубаційних показників. Дослідження на молодняку підтвердили профілактичний ефект способу та можливість зниження потреби в синтетичних антимікробних і антиоксидантних засобах. На відміну від існуючих аналогів, запропонований спосіб базується на використанні доступної місцевої рослинної сировини, є екологічно безпечним і відповідає принципам сталого та органічного виробництва. Його впровадження забезпечує зниження собівартості інкубаційних яєць, підвищення прибутковості господарства та додатковий економічний ефект, особливо за умов використання власної сировинної бази.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища, Економія матеріалів

Вплив НТП на довкілля: Має позитивний вплив на довкілля. Спосіб ґрунтується на використанні натуральної рослинної сировини — сухого листя горіха волоського — і не передбачає застосування синтетичних антиоксидантів, стимуляторів росту чи антибіотиків. Це зменшує хімічне навантаження на організм птиці та знижує ризик накопичення залишкових речовин у продукції птахівництва і навколишньому середовищі. Використання листя горіха волоського сприяє раціональному використанню місцевої сировинної бази та підвищенню рівня ресурсозбереження. Застосування фітогенної добавки також створює передумови для скорочення використання хімічних кормових добавок, що відповідає принципам сталого розвитку, екологічної безпеки та екологічно орієнтованого виробництва продукції птахівництва.

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2024

Закінчення етапу:07.2025

Споживачі продукції: Сільськогосподарські підприємства птахівницького напряму, Племінні та товарні птахофабрики, Фермерські, малі та середні виробники продукції птахівництва, Птахопідприємства органічного та екологічно орієнтованого виробництва

Перспективні ринки: Внутрішній ринок України, Сегмент органічного та екологічно орієнтованого птахівництва, Ринок технологій годівлі та біологізації виробництва продукції птахівництва

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Методологія використання фітогенних кормових добавок в годівлі птиці

Назва НТП англійською: Methodology for the Use of Phytogenic Feed Additives in Poultry Nutrition

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези, Методичні документи

Галузь застосування: Птахівництво; технології годівлі сільськогосподарської птиці; кормовиробництво; виробництво харчових яєць та м’яса птиці; племінне птахівництво; органічне та екологічно орієнтоване сільське господарство; біоекономіка та біологізація агровиробництва

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Методологія ґрунтується на комплексному підході до оцінки рослинної сировини, її біологічної активності, фізіологічного впливу на організм птиці, продуктивних показників та економічної ефективності застосування. Розробка спрямована на науково обґрунтоване, відтворюване та безпечне впровадження фітогенних добавок у технологіях годівлі. Методологічний підхід передбачає попередній хімічний аналіз рослинної сировини з контролем вмісту БАР (поліфенолів, флавоноїдів, танінів, юглону), оцінку її антиоксидантного потенціалу та прогнозування біологічної дії. На цій основі здійснюється обґрунтування оптимальних рівнів і форм використання фітогенних добавок у складі комбікормів з урахуванням дозозалежного ефекту та технологічних умов господарства. Методологія включає моделювання метаболічної та фізіологічної відповіді птиці з оцінкою стану антиоксидантної та імунної систем, процесів травлення, регуляції мікрофлори кишечника, а також моніторинг гематологічних і біохімічних показників. Ефективність застосування визначається за продуктивними, відтворними та господарсько-корисними ознаками, якістю продукції та показниками конверсії корму з обов’язковим економічним аналізом. Окремим елементом методології є врахування материнського ефекту при використанні фітогенних добавок у раціонах батьківського стада, що дозволяє підвищити антиоксидантний статус ембріона та адаптаційні можливості молодняку. На відміну від емпіричних підходів, запропонована методологія забезпечує стандартизацію застосування фітогенних кормових добавок і може бути адаптована до різних генотипів птиці та умов утримання. Застосування методології сприяє підвищенню продуктивності та збереженості поголів’я, оптимізації витрат кормів і зниженню потреби в синтетичних кормових добавках, що забезпечує економічну

доцільність і екологічну безпечність виробництва продукції птахівництва.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища, Економія матеріалів

Вплив НТП на довкілля: Має позитивний вплив на довкілля, оскільки орієнтована на застосування натуральної рослинної сировини та передбачає науково обґрунтоване скорочення використання синтетичних кормових добавок, антиоксидантів і антимікробних засобів у птахівництві. Це зменшує хімічне навантаження на організм птиці, ризик надходження залишкових речовин у продукцію та навколишнє середовище. Методологія сприяє раціональному використанню місцевих рослинних ресурсів і вторинної рослинної сировини, підвищенню рівня ресурсозбереження та біологізації технологій виробництва. Контроль дозування та стандартизація фітогенних добавок знижують ризик нераціонального використання рослинної сировини й запобігають негативному впливу на екосистеми. Застосування методології відповідає принципам сталого розвитку, екологічної безпеки та екологічно орієнтованого виробництва продукції птахівництва.

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 12.2024

Закінчення етапу: 11.2025

Споживачі продукції: Сільськогосподарські підприємства птахівницького напряму, Племінні птахофабрики, Фермерські, малі та середні виробники продукції птахівництва, Підприємства органічного та екологічно орієнтованого птахівництва, Науково-дослідні та навчальні установи, Підприємства з виробництва комбікормів і кормових сумішей

Перспективні ринки: Внутрішній ринок України, Ринок технологій та методологій годівлі птиці, Сегмент органічного та екологічно орієнтованого птахівництва, Малі та середні агропідприємства

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Gaviley O, Pankova S, Poliakova L, Chorna G. Assessment of Phytochemical Characteristics of Walnut (Juglans regia) Leaves: Determination of Nutritional Value and Quantitative Content of Phenolic Compounds. 2024. Research in Agricultural Sciences 55 (3), 151-157

2. Гавілей, О.В., Панькова, С.М., Полякова, Л.Л., & Чорна, Г.В. (2023). Поживний склад та поліфенольний профіль листя соняшнику однорічного (Helianthus annuus L.). Вісник аграрної науки, 2023, №4, С. 45-51. https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202304-06

3. Гавілей О, Панькова С, Полякова Л, Чорна Г. Вплив включення фітодобавки з листя горіха волоського в раціон яєчних курей на вітамінну забезпеченість та антиоксидантні властивості яєць. // Вісник аграрної науки. – 2023. - №102(9). – с. 22-30. https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202409-03

4. Гавілей О, Панькова С, Полякова Л, Чорна Г. Використання листя горіха волоського (Juglans regia) як антиоксиданту під час зберігання комбікормів для птиці. // Вісник аграрної науки. – 2024. - №102(1). – с. 71–78. https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202401-10

5. Гавілей О, Панькова Вплив листя горіха волоського як замінника антибіотиків на продуктивність і збереженість курчат // Сучасне птахівництво, 2024, № 1-2, с. 8-13

6. Гавілей О., Панькова, С., & Полякова, Л. (2025). Метаболічна відповідь і зміни антиоксидантного статусу курей породи Бірківська барвиста за згодовування їм порошку з листя горіха волоського. Вісник аграрної науки. 103(10), 47–59. https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202510-06

7. Gaviley O., Pankova S., Hurenko D., Polyakova L. Economic feasibility of using a phyto-supply from walnut leaves in the diets of adult chickens. The Scientific and Technical Bulletin of the Institute of Animal Science NAAS of Ukraine, 2025, 135, 27-40. https://doi.org/10.32900/2312-8402-2025-135-27-40

8. Гавілей О., Панькова, С., Метод підвищення терміну зберігання комбікормів для птиці за використання фітодобавки. Аграрна наука виробництву, 2025, №3, 24

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи Гуренко Дмитро Юрійович
к. ю. н.

Перелік осіб-виконавців

Іонов Ігор Анатоліїович
(д.с.-г.н., професор, 03.00.13)

Багмут Наталія Сергіївна

Бондаренко Валентина Павлівна

Гавілей Олена Василівна
(к. с.-г. н., 06.02.04)

Коваль Юлія Олександрівна

Криворучко Тетяна Михайлівна

Панькова Світлана Миколаївна
(к. с.-г. н., с.н.с., 06.02.01)

Полякова Людмила Леонідівна

Руденко Олександр Євгенович

Чорна Ганна Володимирівна

Відповідальний за підготовку облікових документів Панькова Світлана Миколаївна

Телефон

Реєстратор Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна